

РЕШЕНИЕ

№ 6870

гр. София, 01.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 19.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дилияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **6818** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/.

Образувано е по искова молба на М. А. Д., подадена чрез адв.Ю., с която срещу Националната агенция за приходите /НАП/ е предявен иск, заявен с правно основание чл.203 АПК, вр. чл.82, ал.1 от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО /Общ регламент относно защитата на данните/ /GDPR/, вр. чл.39, ал.2 ЗЗЛД, вр. чл.1, ал.1 ЗОДОВ, за присъждане на сумата в размер на 1000 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни, станали достъпни вследствие т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация в голям обем, съдържаща множество лични данни на български граждани, съобщение, за която е било публикувано от медиите на 15.07.2019г. Отговорността на НАП е ангажирана в качеството ѝ на администратор на лични данни, с твърдение, че е допуснала нарушения на чл.24 и чл.32 GDPR и чл.59, ал.1 ЗЗЛД, нарушила е и разпоредбите на чл.45, ал.1, т.6 ЗЗЛД като не е обработила личните данни по начин, който да гарантира подходящо ниво на сигурност като се приложат подходящи технологии и организационни мерки; чл.64 ЗЗЛД, като намира, че не е изпълнено

задължението за извършване на оценка на въздействието на предвидените операции по обработване на личните данни върху тяхната защита; чл.66, ал.1 и, ал.2 ЗЗЛД; чл.67 и чл.68 ЗЗЛД. Претендира се и законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 15.07.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

По исковата молба е образувано адм.д. № 11257/2019г. по описа на Административен съд София-град. С Определение № 7843/16.10.2019г. производството по делото е прекратено и делото е изпратено по подсъдност на Административен съд – Перник.

След постъпването на делото при него, съдът е оставил исковата молба без движение за отстраняване на констатираните в нея нередовности. С молба, постъпила на 18.11.2019г., ищецът чрез пълномощника си адв.Ю. уточнява, че не обжалва конкретни действия или актове на ответника, а претенцията му е единствено за присъждане на обезщетение за вреди от бездействие на ответника, изразяващо се в неизпълнение на законовите му задължения да прилага подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира, че обработването на лични данни е в съответствие със законовите изисквания – тези по ЗЗЛЗ и Общия регламент за защита на данните. С Определение № 333/19.11.2019г. съдът е прекратил производството по делото като е приел, че се касае за претенция с правно основание чл.39, ал.2 ЗЗЛД, а в случая визираната в нея положителна предпоставка – обжалване на актове/действия на администратора на лични данни, не е налице, с оглед което искът е недопустим.

По реда на инстанционния контрол определението е отменено с Определение № 3341/04.03.2020г., постановено по адм.д. № 1211/2020г. по описа на ВАС и делото е върнато за продължаване на съдопроизводствените действия като касационната инстанция е приела, че правото на обезщетение се упражнява по правилата на чл.203 и сл. АПК, като нормата на чл.39 ЗЗЛД не създава специален начин на обезщетение по см. на чл.8, ал.3 ЗОДОВ. Прието е също така, че исковата молба отговаря на всички формални изисквания на чл.127 и чл.128 ГПК.

След връщане на делото в Административен съд – Перник с Определение № 115/19.06.2020г. съдът е прекратил производството по делото и е повдигнал спор за подсъдност с Административен съд София-град. Спорът е разрешен с Определение № 9678/15.07.2020г., постановено по адм.д. № 6569/2020г. по описа на ВАС като е прието, че мястото на увреждането е в [населено място], където е седалището на административния орган и по правилата на чл.7, ал.1 ЗОДОВ делото е подсъдно на Административен съд София-град.

При така установената редовност на исковата молба и допустимост на предявения иск, с определение от 29.07.2020г. делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание като съобразно дадената правна квалификация на иска съдът е указал на ищеца разпределената му доказателствена тежест, а именно, че в хода на производството следва да докаже наличието на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ – наличие на незаконосъобразно фактическо бездействие, вид и размер на причинените вреди, причинна връзка между незаконосъобразното бездействие и причинените вреди.

В съдебно заседание исковата претенция се поддържа чрез адв.И. Ю., който моля за уважаване на претенцията на доверителя му в пълен размер. Претендира присъждането на направените по производството разноски съобразно представен списък. Счита, че изложените в исковата молба съображения и твърдения са установени по делото, а ответната страна, чиято била доказателствената тежест да установи с кои конкретни действия е изпълнила своите законоустановени задължения,

за които се твърди, че не са изпълнени, не успяла да докаже такива, нито посочила такива. Във връзка с претенцията за неимуществени вреди, макар и да не бил разпитан свидетел по делото, сочи, че в практиката на ВКС е прието, че когато в претенцията на ищеца фигурират обичайни неимуществени вреди не е необходимо ищецът да ги описва подробно в исковата молба и в този случай не са нужни формални външни доказателства за установяването на тези обичайни вреди, тъй като те настъпват винаги, когато лицето е пострадало от незаконосъобразни действия или бездействия на държавни или общински органи.

Ответникът, в писмен отговор на исковата молба, оспорва допустимостта и основателността на предявения иск. Недопустимостта е мотивирана с обстоятелството, че по същия въпрос има неприключили производства, а неоснователността се мотивира с въвеждането на редица правила и процедури по изпълнение на законово вменените задължения за осигуряване на сигурността при обработването на информацията, заверени преписи от които са приложени към отговора. В съдебно заседание чрез юр.к. моли искът да бъде отхвърлен като неоснователен и недоказан, тъй като в хода на производството ищецът не доказал настъпването на каквито и да е било вреди, както и не се доказало наличието на елементите от фактическият състав по чл.1, ал.1 ЗОДОВ, а напротив - доказало се безспорно от приетите по делото писмени доказателства, че НАП е предприела достатъчно и ефективни технически и организационни мерки за защита на личните данни на лицата в това число и на ищеца. Подробни съображения излага в писмени бележки. Претендира присъждането на юрисконсултско възнаграждение.

Участващият по делото прокурор К. от Софийска градска прокуратура моли исковата претенция да бъде оставена без уважение, като недоказана. Цитираната от пълномощника на ищеца съдебна практика сочи, че не е задължителна за съдилищата. Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Искът е допустим - въпросът е разрешен с Определение № 3341/04.03.2020г., постановено по адм.д. № 1211/2020г. по описа на ВАС.

Разгледан по същество, искът е неоснователен.

Разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. Отговорността на държавата по ЗОДОВ е специална деликтна отговорност спрямо общата деликтна отговорност, уредена в чл.45 и сл. от Закона за задълженията и договорите /ЗЗД/. Тази отговорност произтича от общото задължение на държавата/общините при осъществяване на правомощията им техните органи и длъжностни лица да спазват правата и не накърняват законните интереси на гражданите, респ. юридическите лица. За разлика от тази отговорност, деликтната отговорност, уредена в ЗЗД произтича от общото задължение да не се вреди другиму. В този смисъл отговорността по ЗОДОВ има обективен характер – възниква при наличие на изрично предвидените в закона предпоставки и не е обусловена от наличието на виновно поведение от страна на конкретно длъжностно лице, причинило с поведението си вредата – чл.4 ЗОДОВ, докато деликтната отговорност по чл.45 и сл. ЗЗД е обусловена от виновно поведение на причинителя на вредата, вкл. в хипотезата на обезпечителната отговорност по чл.49 ЗЗД, като вината се предполага до доказване

на противното.

Предпоставките, които следва да са кумулативно налице, за да се реализира отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ са: незаконосъобразен административен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице по повод осъществяваната от него административна дейност; вреда – имуществена или неимуществена; пряка причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт/действие/бездействие.

В конкретния случай исквата претенция се основава на незаконосъобразно бездействие – нарушение на разпоредбите на чл.24 и чл.32 GDPR и чл.59, ал.1 ЗЗЛД, чл.45, ал.1, т.б ЗЗЛД, чл.64 ЗЗЛД, чл.66, ал.1 и ал.2 ЗЗЛД; чл.67 и чл.68 ЗЗЛД – неизпълнение на задължението за обработване на личните данни по начин, който да гарантира подходящо ниво на сигурност като се приложат подходящи технологии и организационни мерки и неизвършване на оценка на въздействието на предвидените операции по обработване на личните данни върху тяхната защита. Следва да се отбележи, че когато визиращо незаконосъобразно бездействие, разпоредбата на чл.1, ал.1 ЗОДОВ има предвид незаконосъобразно фактическо бездействие по см. на чл.256 АПК, т.е. бездействието на административен орган по задължение, произтичащо пряко от нормативен акт или което той е длъжен да извърши по силата на закона.

Безспорно цитираните от ищеца разпоредби въвеждат задължение за администратора на лични данни да въведе подходящи технически и организационни мерки, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че обработването се извършва в съответствие с разпоредбите на Общия регламент за защита на данните – чл.24, параграф 1 и чл.32 от него. Същият подход е възприет и в цитираните разпоредби от ЗЗЛД.

Общозвестен е фактът, че на 15.07.2019г. медиите оповестиха информация за т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправомерно е била изтеглена информация с голям обем, съдържаща лични данни на множество български и чуждестранни физически и юридически лица - имена, ЕГН и адреси на български граждани, телефони, електронни адреси и друга информация за контакт, данни от годишни данъчни декларации на физически лица, данни от справките за изплатени доходи на физически лица, данни от осигурителните декларации, данни за здравноосигурителни вноски, данни за издадени актове за административни нарушения и пр.

Следователно е налице противоправно деяние. Това противоправно деяние, обаче, само по себе си не обосновава извод, че е следствие от незаконосъобразното бездействие на ответника да изпълни произтичащи от посочените по-горе разпоредби на регламента и закона задължения да осигури достатъчна надеждност и сигурност на информационната си система и да защити физическите лица във връзка с обработването на личните им данни и че не е резултат от престъпно деяние по см. на Наказателния кодекс, и който резултат е настъпил въпреки положените усилия за предотвратяването му. Общозвестно е обстоятелството, че за т.нар. „хакерска атака“ е образувано досъдебно производство за компютърно престъпление, за което към момента на устните състезания няма данни да е приключило. Касае се за противоправно поведение от страна на трети лица, довело до негативния резултат – неоторизиран достъп до базата данни на НАП. Обратно на възприетата от ищцовата страна теза, този негативен резултат не презюмира противоправно поведение на администратора на лични данни, изразяващо се в бездействие на последния да приложи подходящи технически и организационни мерки за осигуряване защитата на

базата данни така, че срещу нея по никакъв начин, от никого и с никакви средства да не може да бъде достъпно. Възприемането на тази теза би означавало, че всеки, който е станал обект на каквото и да било посегателство, следва да понесе отговорност, че е допуснал извършването на същото, тъй като не е положил достатъчно грижи за предотвратяването му.

За доказване изпълнение на задълженията си, произтичащи от регламента и закона, ответникът е представил по делото Политика по защита на личните данни в НАП, утвърдена със Заповед № ЗЦУ-746/25.05.2018г. на изпълнителния директор на НАП; Заповед № З-ЦУ-1436/15.10.2018г. на изпълнителния директор на НАП, с която са утвърдени указания за обработване и съхраняване на данни; Указания за обозначаване и работа с информацията Версия 3.1; Политика по информационна сигурност на НАП, Версия 3.0, май 2016г.; Инструкция № 2/08.05.2019г. за мерките и средствата за защита на лични данни, обработвани в НАП и реда за движение на преписки и заявяване на регистри с приложения – декларация Приложение № 1, съгласно която служителите декларират, че ще пазят в тайна личните данни на трети лица, станали им известни по повод изпълнение на служебните задължения, както и че ще спазват установените правила в тази насока; Заповед № ЗЦУ-586/30.04.2014г. на изпълнителния директор на НАП за внедряване считано от 01.05.2014г. на Система за управление на сигурността на информацията в НАП; Заповед № ЗЦУ-121/30.11.2017г. на изпълнителния директор на НАП, с която е утвърдена Методика за анонимизиране на индивидуални данни, както и самата методика. Посочените документи са приети като доказателства по делото и не са оспорени от ищеца. Твърдението на пълномощника му, че те не установяват фактическото изпълнение на предписаните мерки остана недоказано поради проявената от страната процесуална пасивност, въпреки дадените от съда указания в тази насока във връзка с разпределението на доказателствената тежест.

Предвид това съдът приема, че не е налице първият елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ. Отсъствието на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя извод за неоснователност на исковата претенция.

За пълнота на изложението следва да се посочи, че за установяване на причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни, станали достъпни вследствие т.нар. „хакерска атака“, и причинно-следствената връзка между тях, ищецът е приложил към исковата молба скрийншот на кратко текстово съобщение /л.18 по адм.д. № 11257/2019г. по описа на АССГ/, със следното съдържание: „НАП: По заявка номер 6717 ИМА неправомерно разкрити лични данни“. За кого се отнасят личните данни и в какъв обем са разкрити от приложеното доказателство не става ясно.

Обратно на твърденията на ищеца, направени в съдебно заседание на 19.11.2020г. чрез процесуалния му представител, вредите не считат за доказани. Според съда „изтичането“ на лични данни в публичното пространство е нормално да предизвика емоционален дискомфорт у всеки човек. Възприето е в съдебната практика обаче, че настъпилите неимуществени вреди следва да не са хипотетични и евентуални, а реални. А именно доколко фактът на неправомерен достъп до базата съхранявани от НАП лични данни и публичното им оповестяване се е отразил върху живота на ищеца – дали и как това е довело до влошаване на самочувствието му, самооценката му, работата му, отношенията му в семейството, с близките и приятелите му, здравословното му състояние и пр. В тежест на ищцовата страна е да докаже тяхното

настъпване и в какво конкретно се изразяват. От доказателствата по делото не се установи реално настъпване на конкретни неимуществени вреди. Доказателствата по делото сочат на пасивно поведение от негова страна – въпреки че се е притеснявал няма доказателства да е предприел действия по установяване на конкретните засегнати /разкрити/ данни и действия за предотвратяване на евентуална злоупотреба с тях.

Доколкото в настоящото производство по реда на чл.204, ал.4 АПК не бе установено незаконосъобразно бездействие на ответника, както и настъпили вреди, причинна връзка е безпредметно да бъде обсъждана и следва да се приеме, че също не е налице. Следва да бъде отбелязано, че съгласно чл.4 ЗОДОВ, държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. В случая евентуалните вреди за ищеца са причинени по-скоро не от твърдяното бездействие на НАП, а от публичното оповестяване в интернет пространството на достъпените по неправилен начин негови лични данни, което представлява действие, опосредяващо настъпването на крайния резултат. Следователно по причинно-следствената верига са налице опосредстващи факти, които изключват пряката причинна връзка между деянието и вредите.

Доказателствената тежест за установяване наличието на предпоставките по чл.1, ал.1 ЗОДОВ се носи от ищеца, търсещ присъждане на обезщетение за понесени вреди. В тежест на ищеца е доказването на всеки елемент от фактическия състав на отговорността по чл.1 ЗОДОВ. В конкретния случай не се установи по делото незаконосъобразно фактическо бездействие на ответника, настъпването на вредоносен резултат и пряка причинна връзка между тях.

Неоснователността на главния иск обуславя неоснователност и на свързания с него акцесорен иск за присъждане на лихва върху сумата на обезщетението. Предвид горното исковете следва да се отхвърлят като неоснователни.

Водим от изложеното, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, предявен от М. А. Д. срещу Националната агенция за приходите за присъждане на сумата в размер на 1000 лева, представляваща обезщетение на ищеца за причинените му неимуществени вреди, изразяващи се в притеснения, страх и опасения за възможна злоупотреба с личните му данни, станали достъпни вследствие т.нар. „хакерска атака“, при която от електронните масиви на НАП неправилен е била изтеглена информация в голям обем, съдържаща множество лични данни на български граждани, съобщение, за която е било публикувано от медиите на 15.07.2019г., ведно с иска за присъждане на законната лихва върху сумата на обезщетението, считано от 15.07.2019г. до окончателното й изплащане.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от

съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: